

SLOVENSKI NAROD.

vsak dan zvezd, imenši nedelje in praznike, ter valja po počti prejemati za avstro-ograke dobiti na vse leto 25 K, za pol leta 18 K, za četr leta 8 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s posiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 18 K, za četr leta 8 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, valja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko ved, kolikor znaša postoma. — Na narodno brez istodobne vpošiljatve narodnine se ne osira. — Za osananja plačuje se od piterostopne petit-vrete po 12 h, če se osnanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo je na Kongresnem trgu St. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo posiljati narodnine, reklamacije, osananja t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vojeve ulice St. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga St. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne Stevilke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Volilna reforma.

Zavijanja in laži so edina sredstva, s katerimi skušajo klerikalci opravičiti svojo brezvestno obstrukcijo v deželnem zboru. V zavijanju in laganju so veliki mojstri in v eni sami številki „Slovenca“ nalažejo toliko, da bi se morali ves teden baviti s temi lažmi, če bi jih hoteli pojasniti. Tako je tudi s sobotnim „Slovencem.“

Posebno mnogo laže „Slovenec“ o volilni reformi, tako da moramo njegovemu pisarjenju vendar posvetiti nekoliko vrst.

Znano je, da so klerikalci vseh dežela največji nasprotniki vsakega demokratičnega volilnega reda. Katoliška cerkev je po svojem nezmotljivem papežu splošno in enako volilno pravico zavrgla in jo prokleta kot zmoto in ta cerkevna postava, obvezna za vse katoličane, je še danes v polni veljavni. In klerikalci se tega tudi drže in koder imajo klerikalci oblast v rokah, tam tudi nečejo ničesar slišati o splošni volilni pravici. Koliko krv je na pr. že teklo v Belgiji, koliko so se tam svobodomisne stranke že trudile za splošno in enako volilno pravico, a klerikalci ne odnehajo ne za las in zato s krogljami in z bajonetmi vsak upor. In ravno tako kakor v Belgiji, je tudi v drugih katoličkih deželah.

Ko je pred 10 leti grof Taaffe predložil načrt za demokratično volilno reformo, tedaj so klerikalci kakor besni planili nanj in prav takratni vodja kranjskih klerikalcev je bil tisti, ki je preprečil to volilno reformo in vrgel grofa Taaffeja z ministrskega stolca. Narodno napredna stranka je takrat odločno stala na strani Taaffeja in ga podpirala, kakor je mogla.

Toda narodnonapredna stranka ni samo z besedami, nego tudi z dejanjami pokazala, da je demokratična. Po zaslugu narodno-napredne stranke je bila Kranjska prva kronovina v Avstriji, ki je uvedla direktno volitve v

kmetskih občinah. Klerikalci so direktnim volitvam strastno nasprotovali. Ko je prišla stvar prvič pred deželni zbor so vsi klerikalci zapustili dvorano, vsled česar dež. zbor ni smel sklepati o tej volilni reformi. In šele drugo leto so se klerikalci ne iz lastnega nagiba, nego pod pritiskom javnega mnenja udali, a silno neradi, in ravno tako neradi so se udali predlogu dr. Majarona, da se iz ozirova na novi davčni zakon zniža cenzus.

Narodno-napredna stranka je tedaj pokazala da je res demokratična stranka in da želi, da se politična moč razširi na čedalje širje sloje. Svojih frakcijskih interesov ni postavljala nikdar nad splošne koristi, to so storili vedno le klerikalci. Kaj si morejo klerikalci res misliti, da bi mogli sploh kdaj dominirati v kmetskih občinah, če bi ne bilo direktnih volitev? Samo narodnonapredni stranki se imajo torej zahvaliti, da v nekaterih okrajih trdno stoje!

Šele ko so klerikalci po izidu zadnjih volitev videli, da jim direktne volitve niso na škodo, nego na korist, so začeli slepomišiti s splošno in enako volilno pravico. Povše, Pfeifer, Detela, Pakiž, ki so prej tako strastno nasprotovali celo direktnim volitvam v kmetskih občinah, so zdaj tako vneti za splošno in enako volilno pravico, da delajo v dež. zboru obstrukcijo. Ein Schauspiel für Götter!

Letos so klerikalci nastopili z zahtovo, naj se premeni volilni red in naj se ustanovi nova splošna kurija. Narodno napredna stranka se je že letos poleti, ko so se bila po inicijativi ministrstva začela zaupna pogajanja, principijelno izrekla za premembu volilnega reda v tem smislu, da se odpravijo različne krivice sedanjega, z starelega volilnega reda in da se ustanovi nova kurija. In tudi ko so klerikalci prišli v dež-

zbor in stavili svoj tozadenvi nujni predlog, je večina glasovala za nujnost in s tem principijelno pritrnila predlogu.

S tem je bila ustvarjena podlaga za pogajanja.

V principu je bila večina reformi naklonjena in če bi bili klerikalci odnehalni z obstrukcijo, bi bila stvar lahko že danes rešena. Toda klerikalci nečejo odnehati z obstrukcijo, ker jim ni za volilno reformo na sebi, ne za odpravo raznih krivic volilnega reda, nego samo za večino. Volilna reforma sicer ni ne nujna, ne posebno potrebna, ali če se že izvede, zato vendar še ni treba, da bi se morala izvesti tako, da bi se odstranile samotiste krivice, ki bi klerikalcem krištile, druge krivice pa naj bi se ohranile. Zakaj naj na prlogačko - cerkniški - loški okraj volil skupno s postonjskim-senožeškim in bistrškim okrajem dva poslanca in zakaj bi vsak teh okrajev ne volil posebej enega poslanca? Kako pride škofjeloški okraj do tega, da ga majorizira kranjski okraj? Kako pride krški okraj do tega, da ga majorizira novomeški okraj? Te krivice so vsaj tako občutne, kakor krivica, da tisti, ki nič direktnega davka ne plačajo, nimajo zastopstva v deželnem zboru. A glejte — klerikalci o odpravi teh krivic se slišat nočeojo in istako nočejó slišati o odpravi drugih krivic.

Klerikalci namreč ni za pravilno in pošteno reformo, nego samo za tako, ki njim prinese večino, obstruirajo pa za to, da bi tako reformo izsili.

Kdo stavlja torej strankarske interese nad vseslovenske, strankarsko korist nad splošno?

Klerikalci misijo, da prisilijo s svojo obstrukcijo večino dež. zabora na kapitulacijo. V tem oziro pa se kravovo motijo. To so lahko spoznali iz govora posl. Hribarja in lahko dožive še kako drugo preseneče-

nje, ki jim prav jasno pokaže, kaj so dosegli s svojo brezvestno obstrukcijo.

Angleška in Srbija o Macedoniji.

Angleška je izdala »modro knjigo« o dopisovanjih, ki jih je imelo zadnji čas ministrstvo zunanjih zadev o dogodkih na Balkanu. Iz knjige je razvidno, da je minister marki of Lansdowne naznanih avstro-ogrskemu poslaniku, da Angleška ne želi odtegniti podpore, ki jo je obljudila avstro-ruskemu reformnemu načrtu, toda z ozirom na nesrečni razvoj dogodkov v Macedoniji je mnenja, naj bi Avstro-Ogrska in Rusija premisili, ali niso odredbe bolj praktičnega načina postale neobhodno potrebne. Minister je tudi nasvetoval, naj bi evropski vojaški atašiji spremljali turške čete, da bi te ne uprizarjale grozovitosti proti kristjanskemu prebivalstvu. Dne 29. septembra je postal minister of Lansdowne depešo angleškemu poslaniku na Dunaju, v kateri mu je naročal, naj porabi prisotnost ruskega ministra, grofa Lambsdorfa, za to, da stavi predloge, naj se reformni načrt raztegne na širšo podlago. Angleški minister je nadalje nasvetoval, naj se imenuje kristjanski guverner ali pa se naj mohamedanskemu guvernerju pridelijo kristjanski priznani. Končno naj se imenujevjevropski častniki za reorganizacijo žandarmerije ter se naj odpoklicajo razuzdane turške čete domov. Kakor je iz vsega tega razvidno, je Angleška nasvetovala še tisto malo odredeb, ki sta jih sprejeli zadnji čas Avstro-Ogrska in Rusija.

Srbski minister zunanjih zadev, Nikolić je tudi izpovedal, kako stališče zavzema Srbija v makedonskem vprašanju. Prej kot slej še upa minister vedno na dobro rešitev. Pred vsem pa pričakuje Srbija nestreno, da bode dosedanjim obljubam sledila dejanjska izvedba nasvetovanih reform.

Srbija, ki se je vedno vedla napram Turški lojalno, želi, da se normalne razmere v Macedoniji in Stari Srbiji hitro uvedejo. Zato se je Srbija razvesila sestanka ruskega in avstro-ogrskoga vladarja v Mürzstegu.

Kot odgovor na te dobrohotne želje razglaša turska vlada, da je ministrski svet sklenil, da ni mogoče izvesti v Rumeliji nasvetovanih reform. Sultan pač pozna potrežljivost evropskih velesil.

Vladarski obiski.

In še ni konec teh obiskov. Letos je bilo posebno »rodovitno« leto. Belgijski kralj Leopold je menda vendar za letos zaključil obisk na dunajskem dvoru. Njegov obisk pa je prišel tudi zares neprizakovano. Da vlada med dunajskim in bruseljskim dvorom neka napetost, je splošno znano. Ko se je pred tedni vrátil belgijski kralj iz kopališča, ni mu bilo dovoljeno, priti na Dunaj. Kakšni nagibi so od tedaj zapreke navidezno odstranili? Grofici Lonyay je mnogo na tem, da se sprizazni s svojim očetom. Ker ima grofica v cesarju Francu Jožefu kot prvem svojem tatušu še vedno blagega zasitnika, zatekla se je brezvonomu k njemu, da posreduje za spravo z očetom. Prvotno je bilo tudi nameščano, da se ustavi kralj Leopold v St. Hipolitu, preden se pelje na Dunaj ter se tam v nekem hotelu sestane s svojo hčerjo Štefanijo. To pa se ni zgodilo; grofica Štefanija niti ni prišla v Avstrijo. Najbrže pa so le ljudske kombinacije vse take vesti. Iz vseh ceremonij pri sprejemu belgijskega kralja na Dunaju je bilo jasno, da je bilo do obiska mnogo le kralju Leopoldu, da pa se je vedel naš cesar malodane hladno proti njemu. Kd sta se kralj in cesar srečala, snel je kralj Leopold že v vozu čako z glave, kakor sta storila poprej ruski car in angleški kralj, da bi ga čaka ne oviral pri poljubu in objemu. Toda vsega tega bi mu

LISTEK.

Osemnjetiridesetniki.

Spisal Anton Trstenjak.

(Dalje.)

Dolnja Lendava je trg. Prislojen je na hribček, na katerem skrbno gojena vinska trta rodil dobro kapljico. Slovenci iz Črenslavec in celo iz Túrníšča in belotinske župnije imajo tu svoje vinograde. Vmes imajo tudi Mažari svoje gorice. Ako gledaš proti Doljni Lendavi z mejamurške strani, n. pr. s Preloke, ali iz Črenslavca, ne moreš se načuditi krasni naravni legi. Bele hišice ob vznožju zelenega vinskega vrha dozdevajo se ti, kakor da se je tam spustil iz nebes in uselil na vyzvano zemljo izbran človeški roj. Veselo korakajo v tako idilsko človeško gnezdeče, in dasi je cesta dolga in vsa pravčata, pozablja truda in oko ti je nepremično uproto v to angelsko gorsko bivališče. Ali kakor si se prej veselil, tako si se brzo razočaral, ko se približuješ prvim hišicam in hišam. Kakor vsi mažarski trgi, ni niti Dolnja Lendava izjema. Ni čista ob suhem vremenu, a umazana in do kolen

blatna mora biti ob deževju. Jedna ulica drži skozi trg. Kogar srečaš v tej ulici v gospoški sukni, ta je židovskega obraza ali pa je mažarski uradnik, mažarskega tipa. Mimo te gospode hodijo slovenski kmetje in kmetice, blapi in dekle, kateri te spominjajo, da so to tod ostanki slovenskega rodú. Se nedavno so tu imeli Slovenci kapelana, kateri jim je pridigoval na slovenskem jeziku. Danes nimajo več te pravice; njih število se krči, a tudi družba sv. Mohorja nima v tem zadnjem slovenskem kotičku nijednega uda.

Že od daleč sem viden, da je bilo na trgu sila ljudstva zbranega. To je ono ljudstvo, namreč »die Nation«, na katero se sklicuje mažarska opozicija v svojih zahtehah. Težko se mi bode preriti skozi to gneždo. Tod so stala gospoda in dame. Kolikor gospode, toliko oči, katere name gledajo! Ali pogum! Zmagajosno in zavedno korakam, pot si brišem s čela, težko torbo nosim: kdo se bode neki zmenil za takega ubogega agenta, kateri si še ob nedeljah išče kruha! Kakor da bi že stokrat bil v Doljni Lendavi, stopam dalje proti hotelu »Popel«. To

je staro ime hotela, ime Slovenca, kateri je tu obogatel, a potem prodal svoj hotel trdemu Mažarju z Blatnega jezera, in tako se je zopet jeden naših ljudi umaknil s slovenskega pozorišča. Bilo je ob štirih popoludne, ko sem sedel v takozvanem »salonu«. Ob »najimenitnejši« mizi se delo je več pivcev, samih Judov. Prisem se k njim, seveda ž njih dovoljenjem in koj poprosim gostilničarja, da mi preskrbi voz. Takoj se oglaši Žid iz naše družbe in mi ponudi svojega konja. Šest kron je zateval za vožnjo v bližnje Črensovce! Samo za jedno krono je odjenjal, in ko sem mu dal pet kron, tolažil me je: »Vi boste pri cerkvi to zaračunali.« V črensovski cerkvi so bile res razpisane neke poprave; kakršne, tega sam nisem vedel, ali Židu nisem hotel kratiti uverjenja, saj se mi je dobro zdelo, da me družba ni spoznala. V nasprotni sobi pili so kmetje in iž njih družbe slišala se je včasih tudi moja materinska beseda, sicer pa je tudi tam prevladoval mažarski jezik.

Naša družba naraščala je kakor povodenj. Salon se je napolnil in unel se je živ pogovor. Ker se je

razgovor vršil napol po mažarski, a napol po nemški, mogel sem vse razumeti in tudi vmes posezati. Zdaj stopi v naš salon drug Žid. Vsi planejo nanj z vprašanjem: »Ali je že prišel?« »Še ne«, bil je odgovor, kateri pa ni bil nikomur po volji. Vedel sem, koga pričakujo Izraelci v Doljni Lendavi, saj so mi to povedali Hrvati v Leskovcu in pri Sv. Martinu, pa sem vendar reklo: »Kako če priti, saj zdaj ob tej uri ne prihaja nijeden vlak, razven tovornega, v Dolnjo Lendavo, a s tovornim vlakom se vendar ne bode vozil poslanec.« In zdaj se ponosno oglaši najtrebušastejši Žid, od debeloče je jedva dihal, govorč: »Mi smo mu poslali najlepšo kočijo in najboljše konje k brzovlaku v Čakovec. Vlak prihaja v Čakovec ob eni uri, naši konji potrebujejo samo dve uri do sem, torej bi že zdavnaj moral priti.« Bilo je že ura pet, a njega še vedno ni bilo od nikoder. Prihajali so novi gostje v salon, a so prinašali isto žalostno novice: »Njega še nini!« Z obrazov sem jim čital, kako nestrpno pričakujejo došleca in sem bil uverjen, da si iskrene ne morejo želeti objubljenega mesije.

Z vso vnemo so mi razlagali Židi, da skoro napočijo drugi, boljši časi. Zatrjevali so, da so prej podpisali vladu in njeno stranko, ali z vladno politiko ni nič. Zdaj so strmolglavili Khuena in hočejo pokazati, da so pristaši radikalne politike. »Wir sind Acht und vierziger«, rotil se je moj sosed, a vse so mu prikimavali; govoril jim je »iz srca«. Drugi je zopet povdarjal: »Naše ljudstvo (»unsere Nation«), bržčas je misil na kmete sredi trga, »bode danes izpovedalo, da se strinja z Barabašovo stranko«. Tako so se izpovedavali lendavski Židi, kar zaupuje nekdo: »Eljen Nessi, eljen Barabaš!« Kot na povelje ustavimo in trčimo na zdravje obema osemnjetiridesetnikoma. Brzal sem samega sebe, ali morel sem tuliti z volkovi. In dobro se jim je zdelo, da smo vse pili za opozicijo. »A mi nismo sami«, tolažili so se med seboj, »tudi Čakovec je na naši strani, tudi tam so neustrašeni osemnjetiridesetniki, in morda se je Neši ustavil pri čakovih zaupnikih, da jih še bolj ogreje za Košutova načela.« (Dalje prih.)

ne bilo treba, zakaj cesar mu je podal le roko. Pri obedu sta si vladarja sicer napivala iskreno, kakor je pri takih prilikah običajno, oba sta namečč ditala napisano francosko napitnico. Videlo pa se je, da hode kralj odvrniti vsak sum, kakor da je bil po višjih ozirih primoran priti na Dunaj ter je v svoji napitnici posebno povdari besede ker mi je tako velevalo srce; po teh besedah se je poklonil cesarju. Bodil si kakor že, toliko je gotovo, da ako bi se o vseh letošnjih vladarskih obiskih trdilo, da niso imeli političnega ozadja, o obisku bolgijskega kralja ne morejo tega trditi niti oficiozi, dasi se prikrivajo javnosti tozadevni nagibi.

Politične vesti.

Češki deželni zbor se baje jutri zaključi. Nemške občine so začele obstrukcijo podpirati s tem, da izrekajo ndmškim poslancem svoje zaupanje.

— Strajk profesorjev. Na modrošlovski fakulteti praškega vse učilišča so ustavili profesorji z rektorjem vred predavanje, ker so sbanne prenapolnjene. Na ta način se bo vladu najbolje primoral, da ustanovi potrebno drugo češko vseudišče v Brnu.

— Kriza na Ogrskem. V soboto in včeraj se je pogajal Lukacs s odsekom devetorice, vendar še danes najbrže ne bo mogel poročati cesarju, ker je njegova misija posredovanje med posameznimi frakcijami in priprava za sestavo kabimenta. Vendar pa prevladuje že sedaj upanje, da se Lukacs posreči misija, in da se tudi sestave novega ministrstva ne bo ustrašil. Opozicija se bo najbrže zadovoljila z zagotovilom, da je madžarsčina opravičena v armadi. Obzorje se jasni.

— 100letnica Fr. Deaka se je praznovala v soboto po vseh šolah in po celi Ogrski Cesar je dal položiti na Deakov spomenik ogromen lovorjevenec z napisom na trakovih v deželnih barvih: »Spominu Deakovemu njegov hvaležni kralj.«

— Srbska skupščina je volila včeraj 16 državnih svetnikov na ta način, da je predlagala 16 mož, kralj pa tudi 16. Iz kraljeve liste je potem vzela skupščina 8 kandidatov, kralj pa iz liste skupščine tudi 8. Skupščina je postavila 14 radikalcev in 2 liberalce, kralj pa 7 liberalcev, 7 progresistov in 2 neutralna kandidata.

— Italijansko-francosko pobratimstvo. Ob prilikah bivanja italijanske kraljeve dvojice v Parizu so se priali po vseh večjih italijanskih mestih izjave simpatije italijansko-francoskemu pobratimstvu, V Turinu je bila v ta namen slavnostna predstava v gledališču, ki so se je udeležile vse oblastnine. V Parlamentu je zahtevalo občinstvo, da se

je med predstavo igrala marziljanska himna, ki jo je občinstvo slušalo stoje in klical slava Franciji in Italiji.

Dopisi.

Iz Tržiča. Kako katoliški delavci skrbe za reveže, kaže slučaj, ki se je nedavno prigodil v Tržiču. Neka revna ženica, ki si je, dokler je bila krepka in zdrava, pošteno služila svoj kruh, a je sedaj one mogla in se nahaja v hudi bedi, je šla pred kratkim v župnišče, da bi pri g. župniku izprosila male podporo iz Vincencijeve družbe. Dasi je ženica podpore zares živo potrebuje, ker si ne more ničesar ved prisluziti, vendar je župnik njen prošnjo kratkomalo zavrnil, češ, da je še krepka dovolj, da si sama prisluži potrebnega kruha. To župnikovo postopanje je vsekakor zelo trdosporno in božjega namestnika, ki je poklican vrati dela usmiljenja, nevedno. Kako morete, g. župnik, trditi, da je imenovana ženska zdrava in krepka, da se lahko sama preživi, ko je vendar celemu Tržiču znano, da je nesposobna za vsako delo in si ne more ničesar prisluziti! Sicer je prav, ako je človek pri delitvi podpor strog, toda strog mora biti napram vsakomur in vselej, Dvojna mera se ne sme deliti! Torej, g. župnik, nepristranost je glavna stvar, zapomnite si to! Takisto bi Vam še priporočali, da bi v bodoče nekoliko bolj brzidel svoj jezik in ne imenuj napotrebrem in brez vsakega povoda tukajšnje usnjarije brezverce in socialne demokrate. Morda zato, ker nečelo plesat, kakov bi Vi živjali, in ne vjerjamejo vsaki Vaši umni besedi. Ali so socialni demokratje zato, ker ne plačujejo maš in se župniku ne pokoré brez pogojno? Pravijo, da je župnik zatrjeval, da lahko vsak delavec, ki prisluzi na dan 1 K 50 vin, preživi sebe in matri Še petero otrok, a da mu še vrhu tega ostane dovolj denarja za vlogajme. In če si tudi v to svrhu malo pritrga in tripi tudi nekoliko lakote, kaj to, saj mu bo na drugem svetu to povrnilo in tamkaj bo živel najudobnejše življenje! Ni napačen ta nauk, samo čudno je, da ga duhovniki pač z vso vnero uče, sami se pa prav nič ne ravnajo po njem! Ljudstvo bi se naj na tem svetu trdilo, trpel in se vbjalo v nad na posmrtna nebesa z večnim veseljem, duhovniki pa vživajo v krepkih požirih vse nuslade in udobnosti tega posvetnega življenja in prepričajo posmrtna nebesa onim tepcem, ki njihovim besedam verjamejo. Taki tepec pa mi tržiški delavci nismo, zapomnite si te, g. župnik!

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 19. oktobra.

Osebne vesti. Profesor na II. drž. gimnaziji v Ljubljani, gosp. Ignacij Fajdiga, je pomaknen v VII. činovni razred. — Poštni asistent na Zidanem mostu, g. Vojteh Pučelik, premeščen je z Zidanega mosta v Maribor.

Ljubljanski obč. svet ima v torku, 20. t. m. ob petih po-

na Smreko. Rovan je težko ranjen in potrebuje Vaše pomoči.

Menih je ugovarjal in se je branil iti, ali Matija se za to ni zmenil.

— Če ne greste iz lepa, pojde pa iz grda, je dejal Matija, zgrabil šibkega patra in ga po kratkem boju potegnil na svojega konja. Pater se je branil na vso moč, ali opravil ničesar.

Ko sta dospela na smrečko graščino, je Matija rekel patru:

— Rovan je v smrtni nevarnosti. Opatov nemški strelec Vitold je iz ozadja ustrelil na Rovana in mu je pšica prebodla vrat. Opat je to naročil. Opat je poskusil Rovana usmrstiti, vi morate Rovana ozdraviti. More, — da veste! Tu se Vam nič ne zgodi in lahko ste brez skrbi. Samo toliko časa ostanete tu, da Rovan ozdravi. Če pa ne ozdravi, potem, potem — se tudi vi preselite na oni svet. Tako — zdaj veste, pri čem da ste. Zdaj pa pojdiva k Rovanu.

Pater Tiburcij je ostal več tednov na smrečkem gradu. Bil je dober zdravnik in se je resno trudil, da Rovanu reši življenje. In pesrečilo se mu je tudi tako dobro, da je čez nekaj časa mogel Rovanovemu očetu

poludne izredno sejo. Med drugim so na dnevnem redu tudi poročila o računskem sklepu mestnega loterijskega posojila za leto 1902, o 38. žrebanju mestnega loterijskega posojila dne 2. julija 1902, o dopisu škofijanskega oskrbnštva glede odstopa sveta in poslopij od škofijanskega posavje na Sv. Petra cesti, o Jos. Pavlina ponudbi za odkup nekega stavbiča pod Rakovnikom, o županovem dopisu v zadevi učnine na ljubljanskih ljudskih šolah, o dopisu deželne vlade glede dovolitve prostora za postavljenje Valvazorjevega spomenika in o predlogu, da bi se odpravila trnjeva žična ograja ob poti na Gornji Rožnik.

Poparjeni klerikalčki. Zastran volilne reforme je došlo nekaj kako značilnih izjav na deželnem zboru. Oglasile so se občine Loški potok, Bled, Rova, Jesenica in Kočevska Bela. Ko bi se narodno-napredna stranka potrudila, bi lahko dobila vse polno takih izjav, ker je kmetske ljudstvo vseskoč proti volilni reformi. A že teh par peticij je klerikalce hudo poparilo in v »Slovenec« bevakajo na vso moč ter nahrulijo vsakega posameznega učitelja, če se v kaki gostilni izreče proti volilni reformi. Posebno jih boli jeseniška peticija. Toliko so vplili, da so spravili Jesenice v slovenske roke. Pri volitvah je zmagal župnik Šinkovec. Izvoljeni so bili kandidatje, ki jih je župnik izbral. Ti možje pa se nečejo sprizazniti z volilno reformo in so zato soglasno sklenili znano peticijo. Sedaj pa rohni »Slovenec«, da je to napravil Luckmann in da je to sad nemškega duha. Občinski odbor jeseniški je bil vendar izvoljen proti Luckmannu, v boju z Luckmannom, torej gotovo ne pleše, kakov mu Luckmann piska. Če je peticijo nasvetoval Luckmann in je bila vendar vzprejeta, je to le dokaz, da se tudi po župnikovi volji izvoljeni odborniki glede volilne reforme strinjajo s svojim političnim nasprotnikom in ne s fajmoštri. Misli se temu ne čudimo. Če bi obveljalo Šusteršičev stališče, bi jeseniški davkoplăčevalci ne imeli v svoji občini druge pravice, kakor da smejo davke plačevati.

Ljudstvu v korist. »Slovenec« naznana v soboto prav resno, da obstruirajo klerikalci ljudstvu v korist. To je torej ljudstvu v korist, da deželni zbor ne more ničesar delati, da ne more skleniti nikakih zakonov in ne more dovoliti nikakih podpor. Ljudstvu je v korist, da velja deželni zbor od 22. septembra že okrog 15.000 K, pa ni mogel druzega storiti, kakor da je poslušal plitve govorance dr. Šusteršiča in tehanta Arkota ter interpelacijo zastran vseučilišča. To je torej ljudstvu na korist. Zahvalite se ljudje božji častivrednim klerikalcem, ki tako veselno skrbe za Vašo korist.

in Matiji povedati, da smatra ranjenca za rešenega. Matija je bil tega sporočila tako vesel, da je šel v Višnje goro in tamkaj tri dni in tri noči ne pretrgoma popival.

Ko je Rovan toliko okrevl, da je mogel iz postelje, so imeli na smreški graščini veliko posvetovanje. Matija je sicer Rovana silil, naj s kmeti napade samostan in vse pokonča, a ni ga mogel pregovoriti.

— Vse je res, kar praviš, je rekel Matija, in če bi pobili vse samostance, bi storili dobro in Bogu dopadljivo delo, ali kaj, ko bi nazadnje le trpeli kmetje. Tudi pred 50 leti so se kmetje spuntali, a prišla je cesarska vojska in kmete premagala. In potem je prišlo maščevanje in kmete so klali in obešali, da je bila groza. Samo ker se mi kmetje smilijo, ker nečem, da bi zaradi mene prišlo na stotine ljudi v nesrečo, samo zato ne maram, da bi prišlo do punta.

Rovan je povabil nekaj svojih najzvestejših prijateljev k sebi. Med drugimi sta prišla tudi ubegli menih Hugon Alba, ki se je moral še vedno skrivati pred opatom, prijor Markvard in — razume se — da je bil navzo-

Drobnice iz ribniškega okraja.

»Slovenec« prinaša v poslednjem času večkrat »novice iz kočevskega okraja«, katerim navadno ni vredno odgovarjati. Včasih mu nehotne uide kaka resnična. Tako pripoveduje v št. 232 »Slovenca«, da ima Kočevje na izberi šol: dve ljudski šoli, obrtno, zavod za dečke in dekllice, gimnazijo itd. A Slovenci se pa ravno v tem okraju skrivajo v podrtih luknjah. Majka! Pa so Nemci tudi pametni. Oni si zidajo lepe šole, Slovenci pa jim preskrbljujemo v Ljubljani »teater« s svojimi groši. »Slovenec« tedaj priznava, da nam je treba šol, a hkrati napada tiste, ki si prizadevajo za to, da se odpravijo »podre luknje« in zidajo dostenjno in zdrava poslopja za šolsko mladino. Največji šolski občini v okraju, trga Ribnica in Sodačica imata najslabša, nedostatna in za take občine naravnost sramotna poslopja ter je že skrajni čas, da se odpravijo te podre luknje. Ako se je občini v Ribnici ponujal zelo ugoden stavni prostor brezplačno, bi se ga bilo lahko hvaležno sprejelo. Ako mora mnogo otrok po celo uro daleč hoditi v šolo, bi se tudi še kakih 300 korakov prišlo od šole do cerkve. Sicer pa zidate, ako vam tako ugaja vedno zvonenje in hrup tikoma pri šoli, šolo lahko tudi na tem ali na drugem mestu, samo da napravite kaj spodbognega in dostenjega. Glede nemškega teatra v Ljubljani naj blagovoli Slovenčev dopisnik izračuniti, koliko vinarjev stane isti ribniško občino in koliko stane »katoliški teater«, kateri se je letos zidal poleg ljudske šole v Ribnici. Za ta teater je bilo takoj dovolj denarja, proti novi šoli toliko odpora! Pod naslovom »liberalna postrežljivost« napada »Slovenec« g. Ivana Rusu v Brežah, kateri ima največ zasluga za to, da se sedaj dela vodovod za več vasi. Očita se mu, da je hotel dobiti za vodovod posojilo pri liberalni posojilnici v Ribnici, pa ti klerikalci ga nemarajo. Ti preklicana klerikalna nehvaležnost! Zadnje Slovenčeve besede podpišemo brez ugovora resnici na ljubo. G. Rusu se smek večemu očitati toliko, da je preveč skrbel za občino in za druge, premalo pa zase. To je dokazal tudi pri vodovodu. Kadar hočeo klerikalci kaj doseči, se tudi liberalcev ne oglejijo in tudi njihovih podpor ne odklanjajo. »Slovenec« in »Domoljub« rada zbadata »liberalno« posojilnico ter se očita, da si hoče občina Jurjevica pri njej dobiti posojilo za vodovod. Klerikalna občina Sušje je pa najbolje pogodila, podpore za vodovod je prosila pri liberalni, posojila pa pri klerikalni posojilnici v Ribnici. Tako je prav, bo že šlo! Ne vemo, kakšno podporo dobti občina pri liberalni, še manj pa, koliko dobti pri klerikalni, lahko se pa nadejamo, da bodo nad liberalno podporo zabavljali, o klerikalni pa molčali. Ribniškim liberalcem svetujemo, da klerikalnim veselicam še pridno delajo stafazo in poljujo prazno blagajnico, kakor pred kratkim v Orteku, da bodo imel Slovenčev dopisnik zopet priliko

se z njimi nekoliko ponorčevati. »Gemüthlich« in potrežljivi smo pa le!

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri se vprizori Parmove vesela in velezabavna opereta »Amaconke«. Glavni vlogi pojeti g. Orželski in gospa Skalova. Večje vloge imajo tudi gdč. Kalivodova, gospa Glivarčeva, g. Patocka, g. Lang in g. Lier. Skladatelj je zložil za g. Liera (žida Moška) nov kuplet, ki se pojde v III dejanju. Opereta je nanovo in prav skrbno izrežirana. Sodelujeta moški in ženski zbor.

Slovensko gledališče. »Lepa Lida« je šla v soboto drugič zvez slovenski oder in zopet je bilo v gledališču obilo smeha. Družega efekta tudi ne nameravajo doseči, ne pisatelj, ne igralci. Igra se je po premijeri nekoliko skrajšala in je s tem le pridobil. Igralo se je, kakor se pri nas burke igrajo, to je, tisti igralci, ki imajo hvaležne vloge, se potrudijo, da imajo vseh in imeli so ga tudi v soboto, drugi pa store ravno toliko, kakor je potrebno. Za predstavljanje takih iger, kakor je »Lepa Lida«, imajo Francozi jasno izraz: bruler une pièce. Vse mora iti, kakor bi se rakete spuščale in zato morajo vse zastaviti vse svoje moči. To bi priporočali v uvaževanje tistim, katerih se tiče, posebno ker ne dvomimo, da se »Lepa Lida« še ponovi.

Amaconke v zagrebškem gledališču. Hrvatsko deželno gledališče je sprejelo Parmove »Amaconke« v svoj letoski repertoar ter se vprizori opereta našega skladatelja v Zagrebu že v kratkem. Glasbeni material se že pripravlja. Veseli nas, da se seznanijo tudi Hrvati z našo najboljšo opereto.

Družba sv. Cirila in Metoda. Piše se nam: Za pokrovitelja prve najstarejše moške ljubljanske podružnice »Družbe svetega Cirila in Metoda« priglasil se je včeraj prvomestni dr. Storu, veleblagodredni gospod Fran Komljan, hišni posestnik, trgovec itd. v Ljubljani. To je štiriintrideseti pokrovitelj podružnice. Da bi našel velikodusni dobrotnik naše prepotrebne družbe sv. Cirila in Metoda mnogo posnemovalcev in naslednikov! Bog ga ohrani mnogaj leta!

Železniška nesreča v Kranju. Včeraj opoludne ob pol-dvanajstih je v Kranju vsled neprevidnosti zadel strojni vlak, ki je premakal vozove na kolodvoru, ob ravnom od Podnarta na postajo Kranj vozički tovorni vlak. Oba vlaka sta zadelo s tako silo drug ob drugega, da je zadnji del stroja tovornega vlaka, takozvan »tender«, s tako močjo sunil nazaj naslednje vozove. Klerikalna občina Sušje je pa najbolje pogodila, podpore za vodovod je prosila pri liberalni, posojila pa pri klerikalni posojilnici v Ribnici. Tako je prav, bo že šlo! Ne vemo, kakšno podporo dobti občina pri liberalni, še manj pa, koliko dobti pri klerikalni, lahko se pa nadejamo, da bodo nad liberalno podporo zabavljali, o klerikalni pa molčali. Ribniškim liberalcem svetujemo, da klerikalnim veselicam še pridno delajo stafazo in poljujo prazno blagajnico, kakor pred kratkim v Orteku, da bodo imel Slovenčev dopisnik zopet priliko

posebnega in čim nam je opat zopet dovolil, da gremo iz samostana, sem nemudoma začel poizvedovati, kaj da je bilo. Notar Leutwin je namreč moj star prijatelj in bi rad videl, da se opata Albertusa odstrani. In notar Leutwin mi je razkril, kako sleparstvo je uprizoril opat, da pomaga svoji rodbini do bogastva.

Poslušalci so bili že jako rado-vnedni in so siličili v prijorja, naj pride vendar z barvo na dan.

— Kakor veste vse, je dejal prijor, je opatov brat Friderik plem. Lindeck že davno zapravil vse svoje premoženje in je že več let berač. Opat je župnijo Žalec pri Celju podelil nekemu svojemu prijatelju, spogojem, da vse dohodek te župnije uživa Friderik pl. Lindeck.

— Ni mogoče, je vzkliknil Hugon Alba. To je vendar proti cerkvenim naredbam.

vmes dva vagona prešičev, katerim se pa razen malih prask ni zgodila nobena nesreča. Delavci so bili takoj pri rokah in so delali neumorno, da so mogli odstraniti razdejana in polomljena stroja ter s tira spraviti prevrnjene vagonne. Potniki so morali vsled te nezgode prestopati; upati je, da se promet otvoril že danes ali jutri v torek. To je največja nezgoda, kar se jih je kdaj primerilo na gorenjski železnici. — Uradno se nam poroča, da sta bila pri tej nesreči težko ranjena vlakodajna in eden ku-rilec, lahko pa strojevodja in eden sprevodnik. Osebni promet se vzdržuje na ta način, da potniki v Kraju prestopijo na drug vlak. Kdo je ne-sredo zakrivil, še ni znano; to bo do-gnala preiskava, ki se je že uvedla.

Odlikovanje. Poveljni tu-kajnjega pehotnega polka št. 27, polkovnik Stefan Vučetič, ki je bil prideljen v službovanje belgijskemu kralju za-časa njegovega bivanja na Dunaju, je odlikovan z velikim častniškim križem Leopoldovega reda.

Inspekcija. V soboto je prišel v Ljubljano višji državni prav-dnik dr. Rigler, da inspира urade državnega pravdiništva.

Premogorska stavka v Hrastniku in v Zagorju je končana. Delavci so nastopili 16. zvečer delo, dasi jim ni družba črez pravne ponudbe zvišala plač.

Iz Sv. Križa pri Ko-stanjevici se nam piše: Vsled odredbe c. k. okr. šolskega nadzor-nika g. Lj. Stiasnega bode dne 22. oktobra t. l. ob 1. popoludne ho-spitacija v Sv. Križu. Téma: Nazorni nauk v zvezi z risanjem. Nastopi gdđ. Minka Gasparin. Tozadevna povabila so se odpolala vsem šol-skim vodstvom krškega kraja.

Akademično društvo Slovenska na Dunaju priredi-dne 20. t. m. svoj I. redni občni zbor. Začetek ob 8. uri zvečer. Lokal: Bu-djev. pivnica, VIII., Alserstrasse 7.

Društvo tiskarjev na Kranjskem je imelo včeraj v biv-sem »Katoliškem domu« dopoldne in popolne zaupno zborovanje, ka-terega se je udeležilo okoli 100 čla-nov iz Ljubljane, Kamnika, Kranja in Postojne ter odposlanec zveze tiskarskih društev, gosp. Dvoček z Dunaja. Glavni predmet posvetova-nja je bilo vprašanje, ali naj ostane društvo samostojno kot doseg, ali se izreže za to, da se ustanovi skupno državno društvo tiskarjev. Po dal-jem razgovoru, e bila sprejeta resolu-cija, ki izjavlja, da večina zborovalcev ni še sicer za premembo dru-štvene oblike, izraža pa vendar željo, da se o tem natančno izreko tudi druga društva tostranske državne polovice, da bo potem mogoče, vpo-števajoč vse razmere, končnoveljavno sklepati o tem. — Zvečer je priredilo društvo v istih prostorih zabavni večer, katerega je obiskalo toliko občinstva, da so bili velika dvorana in stranski prostori natlačeno polni. Pevsko društvo »Ljubljana« je zapelo več pevskih točk prav dobro, dru-štvena godba pod vodstvom g. Novačka pa je na občo zadovoljnost prav izborni in marljivo svirala. Zlasti pa je občinstvo zadovoljil na-stop gdđ. V. Kočvarje in g. F. Kranjca, ki sta zapela najzvrste-ne dvospevne iz »Prodano neveste« in »Troubadurja«. Spremljal ju je na klavirju g. H. Benšek. Gdđ. Kočvarjevi, katera je na občno za-hetvanje zapela tudi neko arijo iz »Fausta«, je bilo poklonjeno malo darilce in šopek. Sploh se pa mora

na prireditvi tega večera tiskarskemu društvu le čestitati.

Kamnati ga je. Delavec Anton Ježek, stanujoč v Jeranovaih ulicah štev. 12, je ukradel v soboto zvečer delavcu Jakobu Grumu, stanujočemu na Gruberjevi cesti št. 3, katerega je spremjal iz gostilne domov, denarnico, v kateri je imel okoli 7 K denarja. Ježek je hotel iti spat v Grumovo stanovanje, ko pa mu je ukradel denar, se je potuhnil, padel na dvorišču na tla in obležal, kakor da bi bil pijan. Ko je Grum odšel, je vstal in šel domov. Včeraj zjutraj je srečal Grum Ježeka v Konjušnih ulicah in ga pozval, naj mu da denar nazaj, nakar pa je Ježek pobral kamnje in začel Gruma kamnati. Zadega je večkrat v glavo in ga precej poškodoval. Nato je Ježek pobegnil, a policija ga je izsledila in prijela.

Pod vlakom. Železniški čuvaj Josip Turk, stanujoč na Zaloški cesti št. 4 je včeraj ob 1/5. uro po-poludne med prelazom na Martinovi cesti in v Prisojnih ulicah premjen-jalniko mazal. V tem času pripeljal mu je nasproti osebni vlak, za njim pa je pripeljal tovorni vlak. Ko se je hotel pravemu izogniti, ga je drugi podrl tako, da je padel ravno na sredo železniškega tira in je šel stroj in devet vozov čez njega, pa se mu ni ničesar zgodilo.

Nezgoda na železniškem mostu čez Gruberjev kanal. Matevž Zešar, hlapec pri Ani Teršanovi v Hradeckega vase vasi št. 20, je šel včeraj zjutraj ob pol 9 uri po železničnem mostu čez Gruberjev kanal pri Poljanah, ko je pri-vozil za njim osebni vlak. Zešar je stekel po mostu, a vlak ga je na koncu mosta dohitel in ga vrgel na stran, da se je na glavi težko poško-doval in je bil takoj nezavesten. Pre-peljal so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico, kjer je danes po-nosi umrli.

Nezgoda pri nunske samostanu. Tesar Mihael Robas, stanujoč na Dunajski cesti št. 60, je popravil danes dopoludne na nunske samostanu streho in je pri od-kritju strehe naložil več opake drugo vrh druge. Naenkrat spodrsne opake po strehi na tla in pade hlapcu Antonu Beliču, stanujočemu na Viču št. 44, ki je ravno mimo peljal, na glavo in na nogo. Belič je precej poškodovan.

Bitka v Kurji vasi. Včeraj zvečer je nastal na plesni veseliči v neki gostilni na Dolenjski cesti preprič in pretep med laškimi delavci in drugimi gosti. Metali so stole, vrčke, steklenice in kozarce semterje. Več oseb je bilo poškodovanih.

Poskušen samomor. Včeraj okoli pol 4. ure popoludne se je ustrelila sopoga zobotehnik A. P. z revolverjem v prsi. Krogla je prodrla skozi pljuča in je na hrbitu izstopila.

Pobegnil je danes zjutraj od stavbe Urbančeve hiše na Sv. Petru cesti prisilj-nec Anton Pontini. Paznik se je peljal s fijakarjem za njim in ga na južnem kolodvoru ujet.

Pogrešano. Dotična oseba, katera je včeraj v dvoranu bivšega »Katoliškega doma« zamenjala svitlo-ravkast površnik, se prosi, da ga vrne gospodu Bajiću v »Katoliški tiskarni«.

Koncert za člane priredi društvena godba jutri, dne 20. t. m. v restavracijskih prostorih g. Kende, Židovska steza. Člani so vstopnine prosti, nečlani plačajo 40 vin. Začetek ob 8. uri zvečer.

že še pove resnico — pod prisojo že — ali ti menihi —

— Le molči Matija, ga je pre-kinil Rovan, saj vidiš, da sta med nama dva menihi. Ali hočeš tudi da dva dolžiti, da bi po krivem prisegla.

— Napravite torej pritožbe, je nadaljeval prior in izročil Matiji na-tančen spis o vseh opatovih fingiranih dolgovih. Ta sleparstva, hudo-delstvo na pristavi in napad na Vas — to skupaj mora opata strmoglaviti. Hudega se mu itak ničesar ne zgodi, a odstavljen mora biti.

— Paše je nekaj pripomnil Matija Postavite v pismo, da mora opat po-stati mož, ki zna naš domači jezik. V samostanu so skoraj sami Nemci in sam opat lomi naš jezik komaj za silo. Kmet pa mora te ljudi rediti.

Markvard je temu predlogu ve-selo pritrdil. Bil je sicer tudi Nemec, a v dolgih letih svojega bivanja se je navadil slovenščine prav dobro za slučaj, če bi se upoštevala ta zahtevo, je smel računati, da bo njemu samo na korist.

Zmenili so se, da sestavi Hugo-n Alba dotične pritožbe in da se pošlje pritožba tudi papežu v Rim.

— Oh — menihi — pa resnico, je godrnjal Matija. Posveten človek

— Za kruhom. V soboto po-noči se je odpeljalo 150 delavcev na Koroško in 100 v Slavonijo. Bili so vasi z Dolenjskega in so šli sekat gozde.

Delovanje mestne po-sredovalnice za delo in službe. Mestni trg štev. 27. Tel-efon štev. 99. Od 9. do 15. okto-bra je dela iskal 24 moških in 50 ženskih delavcev. Delo je bilo po-nudeno 17 moškim in 40 ženskim delavcem, v 39 slučajih se je bilo delo sprejelo. Od 1. januvarja do 15. oktobra je došlo 2353 prošenj za delo in 2303 deloponudbe. V 1389 slučajih se je delo sprejelo. Delo d o b e t a k o m o š k i: 1 trgovski pomočnik mešane stroke, 5 natakarjev, 2 trgovska slugi, 1 hišnik (brez otrok), 5 konjskih hlapcev, 1 trgovski vajenec, ženske: 2 prodajalci specierski in manufakturne stroke, 2 prodajalci začetnici, 3 natakarice, 2 hotelski sobarici, 3 gostilniške ku-harice, 7 gostilniških dekle, 6 ku-haric, 8 dekle za vsako delo, 6 dekle k otrokom. Službo iščejo moški: 3 pisari, 1 trgovski potnik, 1 vrtnar, več trgovskih slug, 1 hišnik, 1 graščinski sluga. 2 kočijaž; ženske: 1 šivilja za na dom, več rač-natakaric, 2 fini gostilniški kuharici, več prodajalk in blagajničark, 2 tra-fikantini, 3 sobarice. Oddati je sta-tovana in z 1, 3 in 4 sobami, več mesečnih sob, 1 prodajalna. V njenem se iščejo stanovanja z 1 do 3 sobami. Pismenim vprašanjem je priložiti znakom za odgovor.

Hrvatske vesti. Banov portret. Umetnik Vlado Bukovac je napravil krasen portret bana Pe-jacevicha. — Astronom in pi-satelj Spiridon Gopčević, ravnatelj znane zvezdarne na Malem Lušnju, je obiskal v soboto novo-ustanovljeno zvezdarno hrvatske na-ravoslovne družbe v Zagrebu. — Društvo inženjerjev in arhi-tektov v Zagrebu bo slavilo 7 in 8. novembra 25-letnico svojega obstanka. — Grof Marko Bom-belles se je odpovedal svojemu mandatu. — Javna skupščina se bo vršila 24. t. m. v Varaždinu z nastopom dnevnim redom 1. Obraza državnega in narodnega prava kraljevine Hrvatske v sedanjem ogrski križi. 2. Zavarovanje ustavnih pravic. 3. Zahteva finančne samostalnosti in obrana gospodarskih intere-sov. 4. Naloga in program hrv. »stranke prava.« — Cesar je imeno-val umirovljenega predstojnika zem. vlade Ottona pl. Krajescovica članom zem. komisarijske komisije.

Amerikanske novice. Grozen umor. V bližini New Yorka so našli v vodi popolnoma golo moško truplo, kateremu je manjkal del glave ob nosu navzgor in obe nogi. — Dijaki kot milizani. 30 dijaku vseučilišča v Minneapolisu Minn. je na prigovaranje nekega profesorja sprejelo delo v ondotnih parnih mlinih, v katerih štrajkovali delavci. Ven-dar so jih štrajkovali končno prego-vorili, da niso šli opravljati skabskega dela. — Otvorite vseučilišče. V San Juanu na otoku Puerto Rico so otvorili vseučilišče, ki je prvi zavod te vrste na otoku. — Nesreča na železnični. Neki eksprezni vlak je trčel v Čikagu z vozom poulične železnic. 5 oseb je bilo na mestu mrt-vih, 40 pa ranjenih. — Nezgoda na morju. K obrežju blizu Westports N. S. so priplavali ostanki ve-liche ladje, in sicer nekoliko krova, kabina, 60 čevljev visok jambor in polno posod za mleko. V kabini so bile električne svetilke. Kje se je parnik razbil, se ne ve. — Lepa o dškodnina. Gč. Marija Archer je bila v samostanu v Londonu, Ontario. Ker je pa znorela, postale so jo nune v — norišnico. Sedaj pa toži bivša nuna svoje koleginje in sodišče ji je prisodilo 16 000 dolarjev od-skodnine.

Majnovejče novice. Nemški prestolonaščednik se baje v najkrajšem času zaroči z veliko vojvodino Meklenburško Cecilio. — Krupova tovarna je poslala mnogo novih topov na Japonsko. — Zaradi s z e g e d i n s k e a f e r e pri Kosuthovem spomeniku so še zaprli pet pionirjev. — Oropani v l a k. Med Dinaburgom-Pleskavou na ruski železnici je v noči 16. t. m. 12 roparjev skočilo na tovorni vlak med vožnjo. Sprevdovnike so roparji povezali, vlak oropali ter zginili v gozd. — Kdo je izmisli d a v e k n a v o z n e liste? Jutri se vrši pri dunajskem civilnem sodišču tožba nekega Holzsteina in Crno-vic proti fin-nememu erarju za izpla-cilo 300 000 K. Holzstein je svoje-časno izročil finančnemu ministru načrt za obdajoči voznih listov. Načrt se mu je bil vrnit, a pozneje se je vendar uvedel tak davek po njegovem načrtu. Ker nosi ta davek državi na leto 11 milijonov kron,

zahteva Holzstein nagrado 300.000 K za svojo iznajdbo. — M r t v a s o a š i v Wiesbadenu bivšega gledališčnega ravnatelja Pohla in njeno ženo v njunem stanovanju. Najbrže sta izvršila samomor. — Električni tok je ubil dva delavcev v Temesvaru pri delu za cestno električno železnico. — Afera gradu Pichelswerder. Zaradi pisave soc. demokratičnega lista »Vorwärts«, češ, da si na-merava nemški cesar zgraditi utren grad na otoku Pichelswerder, sta bila obsojena urednika Leida in Kalinskem zaradi razčlenjenja Veličanstva, in sicer je dobil prvi 9, drugi pa 4 meseca. — Novorojeni rumunski princ je bil v soboto krščen na ime Nikolaj. Kumoval je knez Dolgoruki kot carjev na mestnik.

* **Sliki nemškega cesarja in cesarice.** V Weidenu na Ba-varskem se je pred kratkim dogodil zanimivi slučaj. Neki duhovnik je prišel v kmetsko hišo, da spove ne-kega bolnika. V sobi, kjer je ležal b-lnik, je opazil podobi cesarja in cesarice. Predno je opravil svojo službo, je zapovedal, da se morata ti dve sliky odstraniti, ker drugače ne bodo spovedali bolnika. Kmetje so seveda takoj izvršili njegov ukaz in odnesli cesarja in cesarico iz sobe. Za ta dogodek pa je izvedelo tudi državno pravdništvo in je duhovnika tožilo radi razčlenjenja veličanstva. Te dni se je vršila obravnavna v tej zadevi. Duhovnik se je opravičeval in zagovarjal, da je dal sliky odstraniti, ker ima cesarica na slikih preveč izrezano oblike na prsih in da se z bog tegata pohujujejo otroci, tako gledajo tako sliko; takisto pa tudi ni umestno, ako visi v sobi, kjer se ima vršiti tako sveto dejanje, kakor je spoved, tako pohujljiva slika. Ko je na to sodnik vprašal svečenika, zakaj je potem dal odstraniti tudi cesarjevo podobo, ki vendar ne more biti po-hujljiva, je ves v zadregi odgovoril: »Cesar in cesarica pač spadata skupaj, ako se enega da odstraniti, mora se tudi drugega!« — Sodišče je duhovnika seveda spoznalo krivim žaljenju veličanstva in ga obsodilo na primerno kazeno.

* **Dovtipen ponarejalec denarja.** Nedavno je zajela italijska policija mnogobrojno zločinsko družbo, ki je preplavljala vso južno Italijo in Sicilijo s ponarejenimi ban-kevci. Poglavor ponarejalec je neki Orsini, pri katerem so tudi našli prostorno delavnico in inozemskih bankovcev za 140.000 lir. Orsini pa ni bil samo spreten »fabrikant« bankovcev, temeč tudi dovtipen mož. Uradne na-pise na bankovcih je prenarejal po svoji dobrvi volji, ne da bi bil kdo to mesece in mesece opazil na njegovih bankovcih. Mesto napisa, »Regno d'Italia« nosijo njegovi bankovci napis »Regno della follia« (»kraljevina nor-ev«). Zagrožena kazen zaradi ponarejanja, ki je zabeležena na vsakem bankovcu, si je Orsini na svojih bankovcih takole prikrojil: »Zakon kaznuje male bedake, ki razširjajo krive nove, ako so tako neumni, da se puste prijeti.« In sedaj se bo pač Orsini moral sam pristejeti med take razširjevalec.

* **Otroke je morila** v Ham-burgu babica Wiese. Za dobro pla-čilo je jemala nezakonske otroke, da jih bo, kakor je pričevala mate-ram, pošiljala v London, kjer jim bo preskrbelo druge starše, ki bodo otroke jemali »za svoje«. Ker so pa otroci brez sledu izginili, je pričela policija preiskavanje, ki je dognalo, da je babica petero teh otrok na-lasč pomorila in na ognjišču sezgal-a. Delžijo jo pa tudi tativne in umora-nega moža.

Dr. Šušteršič, vodja katoliško-narodne stranke, ima svojega sina v nemški šoli in vrgaja iz njega nasprotnika sloven-skega naroda!

Književnost.

* **„Risanje v ljudski šoli“** se imenuje knjiga z užorčnimi pred-logami, katero je ravnokar založil c. kr. vadnični učitelj Stanko Marin v Mariboru. Knjiga je sestavljena in napisana po najnovejših reformatoričnih načelih in obsega 34 predlog z 90 predvajami za risanje in pisanje, 400 užorčnih predmetov iz življenja in narave, 70 historičnih okraski, — in knjižico s specijalno metodiko in 10 učnimi slikami.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ribnica 19. oktobra. Občinski odbor v Dolenji vasi

pri Ribnici je soglasno ob-sodil obstrukcijo, ki jo uganja klerikalna stranka v dež. zboru.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 306-2. Srednji vršni tlak 736-0 mm.

Okt opazovanja	Čas v mm.	Stanje baro- metra	Tempera- tura v °C	Vet'rovi	Nebo
17. 9. zv.	732.1	4.1	sr. szah.	dež	
18. 7. zj.	730.0	5.0	brezvetr.	oblačno	
19. 2. pop	729.9	9.9	sl. svzhod	pol. oblač.	

Srednja temperatura sobote in nedelje 8.7° in 8.7° — normale: 10.2° in 10.1° — Mokrina v 24 urah: 54.5 mm in 0.0 mm. —

Pohištvo

dobro ohraneno, je po ceni na prodaj. (2689-2)

Gradišče št. 3, I. nadstr.

Kupi se
„Ljubljanskega Zvona“
št. 1. in 2. leta 1898.
Upravništvo „Ljubljanskega Zvona“.

Trgovski pomočnik

star 24 let, več trgovine mešanega blaga, zmožen slovenskega in nemškega jezika, želi s 15. novembrom svojo dosedanje službo premeniti; lahko tudi prej.

Naslov: K. F. 55 I. poste restante Velike Lašče. (2670-3)

Dobro vpeljana veletrgovina z vinom išče proti visoki proviziji ali tudi fiksni plači

zastopnika.

Sprejme se le dobro vpeljana moč prve vrste.

Ponudbe pod „E. H.“ poste restante, Trst. (27.7-1)

Stenografa

(eventuelno tudi stenografinjo) večega slovenske in nemške stenografije sprejmem v svojo pisarno. Vstop takoj. (2718-1)

Odvetnik dr. M. Pirc Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 26.

Telegram

na slavna gasilna društva!

Najnovejšo iznajdbo na polju gasilstva izumil je tvorničar R. A. Smekal pri brizgalnicah novega sistema „Ravnotež“ z polovicno pomanjšano delavsko silo, razmerje 1:10.

Podružnica R. A. Smekala v Zagrebu. (2714-1)

G. PICCOLI
leknar v Ljubljani
dyvni dobavitelj Nj.
Svetosti papeža
priporoča naslednje izdelke svojega kemično-farmacevtičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Plece oliriva želodčna tinktura
krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin. (1372-24)

Piccolijev zelenato vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim veshom. Politerska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi z malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pičo. Kilogramška steklenica, pasteurizovana K 1:30.

Zunanja narocila po poštne povzetju.

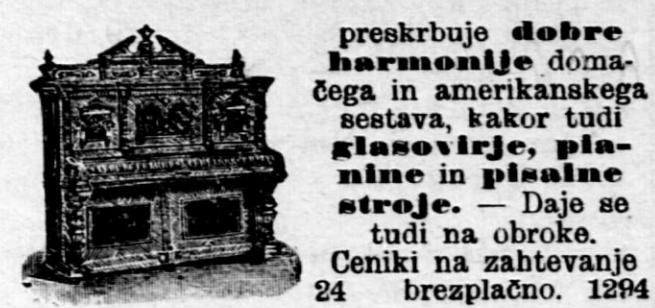
P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

Izurjen kurjač in strojevodja

išče primerne službe. 2713-1
Naslov pove upravništvo „Sl. Nar.“

Alojzij Luznik

na Vrhniku pri Ljubljani

preskrbuje dobre harmonije domačega in amerikanskega sestava, kakor tudi glasovirje, pianine in pisalne stroje. — Daje se tudi na obroke. Ceniki na zahtevanje 24 brezplačno. 1294

Dobro vpeljana trgovina

z mošanim blagom in žganjetičem
se takoj proda zavoljo bolezni.
Natančneje se izve v upravništvu
»Slov. Naroda«. (2712-1)

Izvrstna fina vina v buteljah

se dobē v trgovini
Edmund Žavčić
Ljubljana, Prešernove ulice.

Opravilna številka A 39/3/11.

(2711)

Oklic

s katerim se kliče dedič, cigar bivališe je neznano.

C. kr. okrajno sodišče v Logatcu naznanja, da je umrla dne 27. aprila 1903 v Gorenjsavi št. 29 Uršula Puc rojena Petrovčič, 70 let starca vdova-zasebnica, brez poslednje volje. Kot postavni dedinji nastopata med drugimi tudi Marija in Ivana Lemut, hčeri umrle zapustnične sestre Marije Lemut rojene Petrovčič.

Ker je sodišču bivališe Marije in Ivane Lemut neznano, pozivljeta se taisti, da se v enem letu od spodaj imenovanega dne pri tem sodišču javita in zglasita za dediča, ker bi se sicer zapuščina obravnavala le s zglasivimi se dedidi in z njima postavljenim skrbnikom.

C. kr. okrajno sodišče v Logatcu
oddelek I, dne 16. oktobra 1903.

Sukneno blago.

za vse potrebe se prodaja v vsaki kakovosti in največji izberi najceneje pri

J. GROBELNIK-U

Ljubljana

Pred Škofijo I. — Mestni trg 20.

Suknenci ostanki po zelo nizki ceni.

Vzorci se pošiljajo na vse strani brezplačno.

Založnik

c. kr.

državnih uradnikov.

Najnovejše došlo.

Elegantni modni klobuki

za dame in deklice.

Žalni klobuki.

Sprejemajo se klobuki v popravila.

Baržuni

(žameti)

za bluze.

Cena od kron 1.50 višje.

Moderci

za dame,

najboljše kakovosti.

Varovalka modercev

(Mieder-Schützer)

v vsaki velikosti.

Trgovina

z lepotičjem in nagrobnimi venci

Mestni trg št. 24.

K. Recknagel

Ljubljana

Velika izbera!

Nagrobeni venci.

Krasna sestava.

Trakovi za vence.

Perilo

za dame in gospode,

kravate,

prave ruske

galoše.

Trgovina

z damskimi klobuki

Mestni trg št. 3.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Podpisani naznanjajo s tem v lastnem imenu in v imenu ostalih sorodnikov prežalostno vest, da je njih nepozabni soprog, oziroma oče, ded in praded, gospod.

Jakob Lorber

zasebnik

danes ob poludvanajstih ponoči, po kratkem, težkem trpljenju, previden s sv. zakramenti, v 91. letu starosti, mirno zaspal v Gospodu.

Zemeljski ostanki dragega pokojnika se bodo v pondeljek dne 19. t. m. ob 5. uri popoldne v kapeli pri sv. Kristoforu slovesno blagoslovili in nato položili v lastni grob k večnemu počitku.

Sv. zadušne maše se bodo služile v farni cerkvi Mar. Oznanjenja.

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 17. oktobra 1903. (2715)

Elizabetha Lorber, soprona — Josip Lorber, hotelir in restavrat, sin. — Ana Horvat, Marija Weixel, Franja Apel, Alojzija Sehnäk, hčere. — Fran Horvat, posestnik, Avgust Weixel, potovni uradnik, Florijan Apel, c. kr. sodni uradnik, Fran Sehnäk, hišni posnik v Mariboru, zetje. — Alojzija Lorber roj. Pock, sinaha. — Vsi vnuki in pravnuki.

!!! Ženitninsko posredovanje !!!

Za vse stanove vsake vere in narodnosti. Za gospodične in vdove, za neoznenjene gospode in vdove vsake povoljne starosti. **Najstrožja tajnost** v vseh slučajih zajamčena. Treba se jo obrniti zaupljivo po

„Agentie Comercielle“, Dunaj I., Sonnenfelsgasse 19.

V dvajsetletnem obstoju največji uspehl.

Ravnateljstvo „Comercielle“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga tez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponosi osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc na Dunaj v Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 5 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 10. uri 16 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novemesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 35 m po potudne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga tez Trbiž. Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Išl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. — Direktni vozevi I. in II. razreda Trst-Monakovo. — Praga v Novo mesto in Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novemesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 35 m po potudne iz Straža, Toplice, Novoga mesta Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Žamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 8. uri 5 m popoludne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 48 m ponosi samo ob nedeljah in praznikih, samo oktobra. — Prihod v Ljubljano drž. kol. I. Žamnik. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru — Čas pri odhodu je označen srednjeevropskim časom, ki je za 2 min. pred krajavnim časom v Ljubljani. (1715)

Stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo išče družino brez otrok za mesec november.

Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“.

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

— Tek